

ACTIVITATEA SECȚIEI DE LINGVISTICĂ ÎN ANUL 1985

I. Colectivul de redactori al *Dicționarului limbii române* (Doina Cobet, Corneliu Morariu, Victoria Zăstroiu, Eugenia Dima, Maria Vișoianu, Rodica Radu, Ioan Oprea, Carmen-Gabriela Pamfil, Cristina Florescu și Eugen Munteanu) a redactat 200 p. convenționale de articole la litera L, a efectuat operații de revizie definitivă a 200 p. de articole de la litera V, de definitivare și pregătire pentru comisia de etimologii a porțiunii V—VĂ-, de îmbogățire a fișierului prin extragerea a cca 20 000 fișe din lucrări incluse în bibliografia dicționarului. De asemenea, s-au colajonat cca 500 p. și s-au refăcut (după revizie) cca 600 p. din diferite porțiuni de la literele în lucru (L și V), s-au completat și definitivativ redactări din porțiunea VE-.

La tema *Tezaurul toponimic al României. Moldova* s-a redactat și definitivat prima parte a volumului al doilea al lucrării, cuprinzând *Repertoriul istoric al unităților administrativ-teritoriale din Moldova, 1772—1984*, literele A—I. (2 000 p.), de către un colectiv format din trei cercetători (Dragoș Moldovanu, Vlad Cojocaru, Gabriela Macovei), la care se adaugă un număr de 14 colaboratori din afara sectorului (cercetători, cadre didactice din învățământul superior și mediu). Lucrarea prezintă, într-o primă secțiune, evoluția tuturor localităților existente în perioada respectivă, sub aspect administrativ (din ce ținuturi, ocoale sau comune au făcut parte de-a lungul timpului), teritorial (ce alte sate au avut în componența lor și ce părți de sat au pierdut, când au apărut și când au fost înglobate în alte localități) și lingvistic (ce nume au avut și când și-au schimbat numele). Aceste trei aspecte sînt urmărite simultan folosind o schemă lexicografică complexă, care permite, în același timp, urmărirea cu ușurință a unui singur aspect în diacronie. Totodată s-au avut în vedere o mare parte din satele dispărute, care între 1772 și 1900 sînt menționate doar ca moșii. Cea de a doua secțiune urmărește evoluția unităților complexe (comune rurale și urbane, orașe; ocoale, plăși sau raioane; ținuturi, județe sau regiuni). Acest volum, care a fost conceput ca o lucrare preliminară a dicționarului propriu-zis, este indispensabil pentru cei ce studiază istoria așezărilor umane din Moldova, furnizînd în același timp un foarte bogat material lingvistic, cu ajutorul căruia se vor putea întreprinde cercetări toponimice de orice natură (etimologice, fonetice, morfo-sintactice ș.a.).

S-a continuat redactarea volumului al II-lea din *NALR. Moldova și Bucovina* și a celui de al doilea volum de *Texte dialectale* de către un colectiv de cercetători (Stelian Dumistrăcel, Ion Nuță, Ion Florea, Doina Hreapcă, Horia Birleanu, Cecilia Zoler, Eugenia Achiliei — ultima, geograf) și cadre didactice de la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași (Vasile Arvinte și Adrian Turculeț). Pentru *Atlasul limbilor Europene (ALE)*, prof. V. Arvinte împreună cu Stelian Dumistrăcel au efectuat anchete cu Chestionarul II și au continuat prelucrarea materialelor pentru volumul I.

N.Ă. Ursu și Despina Ursu au terminat redactarea lucrării *Limba cronicilor și a traducerilor românești din Moldova în perioada 1750—1800*. Utilizînd 64 de texte de referință (dintre care 50 sînt manuscrise), serii originale (11) și traduceri (53) din diverse limbi (slavonă, greacă, franceză, italiană și rusă), autorii și-au propus să clarifice, printr-un studiu filologic (în sens larg), numeroase probleme de istorie culturală și de istorie a limbii literare din această perioadă prea puțin cercetată, relevînd totodată figuri de cărturari încă necunoscuți, cărora li se atribuie paternitatea textelor respective.

2. S-au publicat studii, articole, note și recenzii în reviste de specialitate și de cultură („Anuar de lingvistică și istorie literară”, „Limba română”, „Revue roumaine de linguistique”, *Buletinul informativ al Universității „Al. I. Cuza”*, „Cronica”, „Dialog”), s-au susținut comunicări la Sesiunea anuală a Centrului, 29 mai—1 iunie (St. Dumistrăcel, Ion Florea, Ion Nuță, Maria Vișoianu, Dragoș Moldovanu, Victoria Zăstroiu, Carmen-Gabriela Pamfil, Gabriela Macovei, Eugen Munteanu, Ioan Oprea), la Colocviul național de lingvistică — poetică — stilistică, Iași, 14—15 iunie (I. Nuță, Dragoș Moldovanu, Cristina Florescu, Ioan Oprea, Eugen Munteanu), la Sesiunea științifică extraordinară dedicată împlinirii a 125 de ani de la inaugurarea primei

universității românești, Iași, 24–26 octombrie (Ion Nuță, Stelian Dumitrăcel, Ion Florea, Eugen Munteanu, Cristina Florescu), la sesiunea „Zilele academice istorice” — prilejuite de împlinirea a 150 de ani de la inaugurarea Academiei Mihăilene —, Iași, 14–16 mai (Ioan Oprea, Carmen-Gabriela Pamfil, Cristina Florescu), în ședința publică a Secției de Științe Filologice, Literatură și Arte a Academiei R.S. România din 26 iunie (St. Dumitrăcel), la Sesiunea de comunicări a Societății de studii clasice, Timișoara, 28–29 octombrie (Eugen Munteanu), la Seminarul „Sens și definiție”, București, 21–24 octombrie (Ioan Oprea), la ședințe de comunicări ale Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol” din Iași (Stelian Dumitrăcel) și ale colectivului de lexicografie al Centrului (Carmen-Gabriela Pamfil, Eugen Munteanu, Cristina Florescu, Maria Vișoianu).

3. Filologul Eugen Munteanu a efectuat un stagiu de specializare de o lună la Universitatea din Freiburg (R.F. Germania).

4. Centrul a primit vizita prof. Katherine Verdery de la Johns Hopkins University din Baltimore (S.U.A.), a prof. Paul Miron și dr. Elsa Lüder de la Universitatea din Freiburg (R.F. Germania), cu care cercetători de la secția de lingvistică au purtat discuții pe teme de specialitate.

CĂRȚI ȘI REVISTE PRIMITE LA REDACȚIE

A. Cărți

- BOSTRÖM, INGEMAR, *Anonimo Meridionale. Due libri di Cucina*, Stockholm, 1985, 136 p.
 * * * *Der Briefwechsel zwischen Johann Christian Dietrich und Ludwig Christian Lichtenberg*. Herausgegeben von Ulrich Joost, Göttingen, 1983, 121 p.
- BRONEC, JIRÍ, *K lingvodidaktické typologii cizojazyčného lexika*, Brno, 1982, 203 p.
- DIETZ, SIGLINDE, *Fragmente des Dharmaskandha. Ein Abhindhharma – Text in Sanskrit aus Gilgit*, Göttingen, 1984, 104 + 14 p. illustr.
- DOROVSKY, IVAN, *Konstantin Jireček, život a dílo*, Brno, 1983, 232 p.
- GREPL, MIROSLAV; KARLIK, PETR, *Gramatické prostředky hierarchizace sémantické struktury věty*, Brno, 1983, 104 p.
- HANHART, ROBERT, *Text und Textgeschichte des Buches Tobit*, Göttingen, 1984, 94 p.
- HIESTAND, RUDOLF, *Papsturkunden für Templer und Johanniter*. Neue Folge. Göttingen, 1984, 340 p.
- JERÁBEK, RICHARD, *Proměny jihomoravské vesnice. (Národopisné studie z Brumovic)*, Brno, 1981, 191 p.
- KŠIČOVÁ DANUŠE, *Poéma za romantismu a novoromantismu. Rusko – české paralely*, Brno, 1983, 191 + 8 p. illustr.
- KŠIČOVÁ, DANUŠE, *Ruská poezie v interpretaci Františka Táborského. Z dějin česko-ruských literárních vztahů*, Brno, 1979, 192 + 8 p. illustr.
- LAUER, REINHARD, *Miroslav Krleža und der deutsche Expressionismus*, Göttingen, 1984, 72 p.
- MAKARIOS, SYMEON, *Epistola Magna. Eine messalianische Mönchsregel und ihre Umschrift in Gregors von Nyssa „De instituto Christiano“*. Herausgegeben von Reinhart Staats, Göttingen, 1984, 196 p.
- * * * *Motive und Themen romantischer Naturdichtung. Textanalysen und Traditionszusammenhänge*. Herausgegeben von Theodor Wolpers, Göttingen, 1984, 314 p.
- PROSPŠIL, IVO, *Ruská románová kronika. Přispěvek k historii a teorii žánru*, Brno, 1983, 136 p.
- SCHULTZE, BRIGITTE, *Jurij Trifonovs „Der Tausch“ und Valentin Raspulins „Geld für Maria“*. Ein Beitrag zum Gattungsverständnis von Povest und Rasskaz der russischen Gegenwartsprosa, Göttingen, 1985, 72 p.
- * * * *Syrjänische Texte*. Band 1. *Komi – Permjakisch*. Gesammelt von T. E. Uotila. Übersetzt und herausgegeben von Paula Kokkonen Helsinki, 1985, 297 p.
- * * * *Thalia Brunensis Centenaria*. Filozofická fakulta Univerzity J. E. Purkyně v Brně k poctě 100 výročí stálého českého profesionálního divadla v Brně, Brno, 1984, 228 + 12 p. illustr.
- TROSO, CRISTINA, *Vasi antichi dei civici musei di Pavia*, Milano, 1982, 86 p.
- * * * *Untersuchungen zu Handel und Verkehr der vor- und frühgeschichtlichen Zeit in Mittel und Nordeuropa*. Teil 1 – 2. Herausgegeben von Klaus Düwel, Herbert Jankuhn, Harald Siems, Dieter Timpe, Göttingen, 1985, 490 + 332 p.
- VÁLEK, VLASTIMIL, *K specifitěnosti memoárové literatury*, Brno, 1984, 163 p.
- ZIEGLER, JOSEPH, *Beiträge zum griechischen Job*, Göttingen, 1984, 112 p.

B. Reviste

- „Acta Poloniae Historica“, XLIX, 1984; I, 1984, Ossolineum.
- „Annales Universitatis Mariae-Curie Skłodowska“, Sectio F. Humaniora, XXXVII, 1982, Lublin.

- „Annali della Scuola Normale Superiore di Pisa“, Classe di Lettere e Filosofia, Serie III, XII, 1982, 3–4; XIII, 1983, 1–4; XIV, 1984, 1–3, Pisa.
- „Balkansko ezikoznanie. Linguistique Balkanique“, XXVIII, 1985, 1; 3–4, Sofia.
- „Boletín de la Real Academia Española“, tomo LXIV, cuadernos CCXXXI–CCXXXIII, Madrid.
- „Ethnographie albanaise“, 13, 1984, Tirana.
- „Etudes balkaniques“. Revue publiée par l'Institut d'Etudes Balkaniques „L. Jivkova“ près de l'Académie Bulgare des Sciences, 20, 1984, 1–3, Sofia.
- „Jahrbuch für Volksliedforschung“. Im Auftrag des Deutschen Volksliedarchivs, 26–29, 1981–1984, Berlin.
- „Journal de la Société Finno-Ougrienne“, 78, 1983; 79, 1984, Helsinki.
- „Ladinja. Sfői culturāl dai ladins dles dolomites“, 7, 1983; 8, 1984, San Martin de Tor.
- „Letras de Deusto“, 13, 1983, nr. 25–27; 14, 1984, nr. 28–30.
- „Limba și literatura moldovenească, XXVII, 1984; XXVIII, 1985, 1, Chișinău.
- „Linguistica“, XXIII, 1983; XXIV, 1984, Ljubljana.
- „Literature. Music. Fine Arts“. A Review of German Language Research. Contributions on Literature, Music and Fine Arts. German Studies. Section III, 16, 1983, 1–2; 17, 1984, 1–2; 18, 1985, 1, Tübingen.
- „Makedonski Jazik“, 34, 1983, Skopje.
- „Mémoires de l'Académie des Sciences, Arts et Belles Lettres de Dijon“, CXXV, 1983, Dijon.
- „Miorița. A Journal of Romanian Studies“, VIII, 1983, 1–2, Hamilton, New Zealand, Rochester, New York.
- „Neohelicon. Acta comparationis litterarum universarum“, 3, 1975, 1–4; 4, 1976, 1–2; 7, 1979–1980, 2; 11, 1984, 1, Budapesta.
- „Radovi. Razdio drustvenih znanosti“, 21, 1981–1982; 22, 1982–1983; 23, 1983–1984, Zadar.
- „Referativnyi bjulleten bolgarskoj naučnoj literatury, jazikoznanie i literaturovedenie“, 25, 1982, 2–4; 26, 1983, 1–4; 27, 1984, 2–4, Sofia.
- „Rendiconti. Classe di Lettere e Scienze Morali e Storiche“, 115, 1984, Milano.
- „Revista de Filologia Española“, LXIV, 1984, 1–2, Madrid.
- „Revue Romane“, 19, 1984, 1; 20, 1985, 1, Copenhagen.
- „Rocznik Komisji Historycznoliterackiej“, 19, 1982; 20, 1983, Wrocław, Warszawa.
- „Sbornik Praci Filosofické Fakulty Brněnské University. Rada jazykovedná“, A 29, 1981; A 30, 1982; A 31, 1983, Brno.
- „Sbornik Praci Filosofické Fakulty Brněnské University. Rada literárne vedná“, D 28, 1981; D 29, 1982; D 30, 1983; D 31, 1984, Brno.
- „Travaux de Linguistique et de Littérature“, XXI, 1983, 1–2, Strasbourg.
- „Weimarer Beiträge. Zeitschrift für Literaturwissenschaft, Ästhetik und Kulturtheorie“, 29, 1983, 1–12; 30, 1984, 1–12; 31, 1985, 1–8, Berlin und Weimar.
- „Zeitschrift für Germanistik“, 6, 1985, 1–3, Leipzig.
- „Zeitschrift für Balkanologie“, XIX, 1983, 1–2, Wiesbaden.
- „Živa antika. Antiquité vivante“, 34, 1984, 1–2; 33, 1983, 1–2, Skopje.